

U PANPOH KA JINGSHISHA

Issue No. 7

Naitung, 2019

BALEI KA MYNTOI BAN ITHUH IA U BLEI (BYNTA II) *Reuben Warjri*

U Panpoh Ka Jingshisha ka long kawei na ki lynti ba ka Christ In You Minsitries ka pyndonkam ban pynöh biang ia ki jingshisha kiba la jah bad ba la shah iuh roit. Ngi kyrmen ba lyngba kane ka lynti, ngi lah ban pynshlur ia ki nongpule jong ngi ban wad ia ka jingshisha kum ka spah baburieh.

İa U Panpoh ka Jingshisha la shon shishen shi bnai bad kiba kwah, ki lah ban ioh ia ka khlem da hap ban seiw pisa.

Ki phone no.

- +91 87942 62391
- +91 82588 77230
- +91 94369 45866
- +91 70056 73218

Email:

ciyministries04@gmail.com

Ki jingdon:

Balei Ka Myntoi Ban Ithuh İa U Blei (Bynta II) 1

U Adam Katkum Ka Jingthmu Bymjukut (Bynta - I) 4

Kumno Ba Ngin Pyrkhat Shaphang U Khrist? 8

Ka Jingpyntip

Ki jingpyni jingmut ha kane ka newsletter kim da dei eh ki jingsngewthuh jong ka Christ In You Ministries.

Ha ka bynta banyngkong jong kane ka jingpule, nga la kren halor ka jingdonkam ban ithuh ia U Blei bad ba U Blei U sngewbha eh ban iohi ba ki briew ki poi ban ioh ia ka jingithuh bajanai shaphang jong U. Nga la ktah ruh halor ka jingma ba ap ia kito kiba kyntait ne kiba leh bym patiw ban shim ia ki lad ki lynti ban ithuh ia U bad kumno ba U Soitan u pynthame ia ka pyrthei baroh kawei ban ong ba kam long kaba lah ban ithuh mano Une U Blei.

Ha kane ka bynta jong ka jingthoh, nga kwah ban pyni mano ba long Une U Blei Uba ka Baibl ka ka jer kyrteing "U Blei jong U Abraham, U Isaak bad U Jakob." Watla nga ban halor ka subjek kaba, kiba bun na phi kiba pule ia ki jingsthoh jong ngi, phi la tip bha, nga khmih lynti ba phin dup lah ban ioh katto katne ki jingsngewthuh bathymmai ha kaba iadei bad kane ka phang.

Ki Abrahamic Religion

Shah ia nga ban sdang da kaba ong ba ki niam kiba don jingiadei bad U Abraham kiba kynthup ia ka niam Jiw (Judaism), ka niam Khristan bad ka niam Muslim ki ngeit ba don tang Uwei U Blei bad ki kyntait ia ka jingsngewthuh ba don bun ki blei kiba synshar halor ka bneng salonsar (universe). Hynrei ka long kaba donkam ban iathuh ba kine ki niam kim don kajuha ka jingsngewthuh shaphang U Blei. Kum ka nuksa, ka jingngeit jong ki Jiw shaphang U Blei ka iapher na ki jong ka pythei Khristan namar ba ki Jiw ki ngeit ba U Kpa, bad tang ma U marwei, U long U Blei bad U don ia U Khun bashisha jong U, Uba don ia Jinglong Blei, ban phah sha ka pyrthei hynrei, ka jingngeit bapawnam jong ka niam Khristan ka hikai ba U Messiah Um long 'U Khun' ha ka jingmut bashshisha hynrei U don ka Jinglong Blei bad U long hi ma U, U Blei. Ka niam Muslim pat, ha kawei ka liang, ka shim ia U Khrist tang kum uwei na ki nongiathuhlypa bad kam hikai ba

U don ka Jinglong Blei ne ba U la don naduh bymjukut.

Phi lah ban sngewlynngoh balei ba nga la wanrah ia kine ki jinghikai bad jingsngewthuh jong kine ki lai tylli ki jait niam. Ka daw ka long ba ka pyrthei Khristan ka long ka jingmilai jong kine lai ki jait jingngeit. Ki don napdeng jong ki kiba bat skhem ia ka jinghikai ba ki Jiw ki don shaphang U Blei bad, ki don ruh kito kiba, kum ki Muslim, kim pdiang ba U Khrist U la long naduh bymjukut bad ba U don ka Jinglong Blei. Bad phim lah khlem da kynmaw ia ka kynhun babun paid tam eh ha ka niam Khristan kaba ngeit ia ka Lai-ha-Uwei, ka jingsngewthuh kaba la jan long kaba marpyrshah ia ka jinghikai jong Ki Jiw bad ki Muslim hynrei watla katta ruh ki don katto katne ki jinghikai kiba long kumjuh kum kine ar (ki Jiw bad ki Muslim). Khlem da thew ia kine ki jingiapher, baroh kine lai kynhun Khristan ki kam ba ki mane ia U Blei jong U Abraham, U Isaak bad U Jakob. Te kino na kine kiba don ia ka jingsngewthuh bajanai shaphang ka jingithuh (identity) U Blei? Kane ka dei kaei kaba ngi kwah ban peit hangne.

Ki Jinghikai U Paul

Ka Baibl ka kren shai ba don tang Uwei U Blei bad Une U long U Kpa. Kumno nga lah ban pynthikna ia kane? Nga khot sngewbha ia phi ba phin peit kaei kaba U Paul u ong ha ki nong Korinth shaphang ka jingbam ia ki doh ba la ai kum ka jingknia sha ki blei thaw.

“Shaphang kaba bam namar kata na kita kiei kiei ruh ba la kñia ha ki bleithaw, ngi tip ba u bleithaw um long ei ei ruh em ha ka pyrthei, bad ba ym don U Blei hynrei tang Uwei. (5) Namar la ki don te ia kiba la khot ki blei, la ha bneng lane ha ka khyndew (kumba shisha don ki blei shibun, bad ki trai shibun), (6) hynrei ia ngi don tang Uwei U Blei U Kpa, na Uba long kiei kiei baroh, bad ma ngi ha U; bad Uwei U Trai Uba U Jisu Khrist, da Uba long kiei kiei baroh, bad ma ngi da U.” (1 Korinth 8:4-6)

Ha kitei ki dkhot, U Paul u pyni ia ka jingiapher hapdeng ka jingngeit jong ki Khristan bad ki nongmane bleithaw. Katba ki nongmane bleithaw ki ngeit ha ka jingdon jong bun ki blei, ki Khristan pat ki ngeit ba don tang Uwei U Blei (ki dkhot 4 bad 5). Bad U Paul, ha ka dkhot 6, u iathuh ha ngi ha ki ktien ‘basuk bad bakdew thik ia ka mat,’ ba Une U Blei U long U Kpa bad tang ma U hi. Ia kane ka jingshisha la pynpaw shynna ha ki kyntien, *“hynrei ia ngi don tang Uwei U Blei U Kpa.”*

U Tyllong bad U Lynti

Bad khnang ban kham pynskhem shuh shuh ia kane ka jingong, U Paul u pyni ia ka kyrdan kaba U Kpa U bat kum ka tyllong ne *“na Uba long kiei kiei baroh”* bad U ong ba U Khrist U long Uta Uba bat ia ka kyrdan jong Ka Lad, *“Ka Lynti”* ne *“da uba”* kiei kiei baroh ki long. Ha kiwei pat ki kyntien, U Blei Uba U Kpa U long ka tyllong jong kiei kiei baroh. Kiei kiei baroh ki shem ia ka jingsdang na U *“la ki khet lane ki hima lane ki jingsynshar lane ki bor” (Kolossai 1:16)* bad kine ki wan urlong lyngba U Jisu. Lada U Jisu U long hi ma U, U Blei, Un jin da la long hi ma U ka tyllong. Hynrei, *“U Tyllong”* Um lah ban long *“U Lynti”* bad ruh *“U Lynti”* Um lah ban long *“U Tyllong.”*

Ki kyntien U Paul ki pynrem ia ka jinghikai Lai-ha-Uwei ba ong ba U Jisu Um shym la ioh ei ei na U Kpa. Ka jingshisha ba U Jisu U long ka lynti ka pynpaw ia ka jingshisha ba U ioh pdaing ia kiei kiei baroh na U Kpa (Mathaios 11:27; Ioannis 3:35) kiba kynthup ia ka bor (Mathaios 28:18; Ioannis 5:27), ka jingim (Ioannis 5:26) bad kiwei kiwei de kiba ma U pat U ai ha ki nongbud jong U.

Ka Jingpynpaw U Jisu Khrist

Ban artatien ia ki ktien jong U Paul ka pyni ba ngi artatien ia U Khrist hi keiñ naba U Paul U kyrshan ia ki jinghikai jong u da ka sabut ba u pynpaw ha ka shithi jong u sha ki nong Galatia.

“Hynrei nga pyntip ha phi, ko para bangeit, shaphang kata ka gospel kaba nga la iathuhkhana ma nga, ba kam long katba kum u briew. Naba ngam shym la pdiang ia ka na u briew. lymne ym shym la hikai ia nga ha ka, hynrei ka la wan ha nga da ka jingpynpaw U Jisu Khrist.” (Galatia 1:11,12)

Lada ka jingialap U Paul la pynpaw ha u da U Jisu Khrist hi, ngi long kiei kiban buh jingkylli ne artatien ia ka jingskhem jong ka? Bad Une Ujuh U Jisu Khrist Uba pynpaw ia ka jingshisha ha U Paul ruh, U la pynbna ba Uta Uwei U Blei U long U Kpa.

“Ia kine kiei kiei U Jisu U la kren; bad U la khmied ia la ki khmat sha bneng, bad U la ong, Ko Kpa, ... kane te ka long ka jingim bymjukut, ba kin ioh ithuh ia Me U Blei Uba shisha tang ma Me hi.” (Ioannis 17:1-3)

Ka Jingngeit Ki Jiw

Kane ka jingpynpaw jong U Jisu shaphang U Kpa ka dei kajuh ka jingngeit kaba ki Jiw ruh ki bat. Ha bun ki por, ngi shem ba ka jaid bynriew Jiw ka ong da kaba shai ba ka pdiang bad pynbna ba U Blei U jong ki U long U Kpa.

“Ynda kumta ki [Jiw] ki la iathuh ha [U Jisu], Ym shym la kha ia ngi da kaba klim; ngi don Uwei U Kpa, Uba U Blei keiñ.” (Ioannis 8:41)

“U Jisu U la iathuh, Lada Nga pyndon burom ia lade, ka burom jong Nga kam long ei ei ruh em; U Kpa jong Nga U long Uba pyndon burom ia Nga: ia Uba phi ong ba U long U Blei jong phi.” (Ioannis 8:54)

Kine ar ki dkhot ki long ki jingsot na ka jingiakren kaba U Jisu U la don bad ki Jiw ha ka templ. Ki Jiw ki ong ba ki shim ia U Kpa ba U long U Blei jong ki bad khadlai dkhot hadien, U Jisu U pynskhem ia kane ka jingshisha. Hadien katto katne snem, U Saul, U Pharisi uba la bna nam da ki nongbud U Jisu kum uta u

nongpynshitom ia ka Lynti, ba watla hadien habud u poi ban long Khristan bad ia ka kyrteing jong u ruh la pynkylla sha U Paul ruh, hynrei u khlem shym la pynkylla ia ka jingsngewthuh ka jong u shaphang U Blei. Kane ka long kaei kaba u la thoh sha ki parabangeit ha Ephesus shaphang U Blei jong ka Baibl.

“Don... Uwei U Blei bad U Kpa ia baroh, Uba halor baroh, bad lyngba ia baroh, bad ha baroh.” (Ephesus 4:4-6)

Ha khmih ki ktien u apostol, u ong da kaba shai ba don tang Uwei U Blei bad Une U Blei U long U Blei bad U Kpa jong baroh. Ka ktien “baroh” hangne ka kynthup ia Ki Jiw bad ki Jentil naba kine ki long ki briew kiba long shibynta bad ka balang Khristan ha ki ia banyngkong eh.

U Jisu Ruh U Don Blei!!!

Ka long kaba pynkyndit bynriew, ba U Jisu U phla ba U Kpa U long ruh U Blei jong U! Peit ia ki kyntien kiba U Jisu U kren ha ka Mari Magdala katto katne por hadien ba ka shem ba ka jingtep ha kaba la tep ia ka met U Jisu ka la thylli.

“U Jisu U la ong ha ka, To wat ktah ia Nga; namar Ngam pat leit kiew sha la U Kpa: hynrei to khie leit sha ki para jong Nga, bad to ong ha ki, Ngan sa leit kiew sha U Kpa jong nga, bad U Kpa jong phi, bad U Blei jong nga, bad U Blei jong phi.” (Ioannis 20:17)

Sa shisien biang, bun snem hadien ka jingmihpat ka jong U, U Jisu, lyngba u synran bad u apostol baiaineh u jong U, U Ioannis, U shym ia U Kpa kum U Blei jong U.

“Uta uba jop, Ngan pynlong u rijied ia u ha ka iing U Blei jong Nga, te Un ym mih noh shabar: bad Ngan thoh halor jong u ia ka kyrteing U Blei jong Nga, bad ia ka kyrteing jong kata ka nongbah U Blei jong Nga, ka Jerusalem bathymmai, kaba wan hiar na bneng na U Blei jong Nga, bad ia kata ka kyrteing jong Nga bathymmai.” (Jingpynpaw 3:12)

Ha Jingpynpaw 14:1, ngi shem ia ki 144,000 ba kin don ia ka kyrteing jong U Kpa ba la thoh ha ki shyllang mat jong ki.

“Te nga la iöhi, bad ha khmih, U Khun Langbrot u ieng halor u lum Seion bad lem bad U (U Khun Langbrot) ruh shispah sawphey saw hajar ngut, kiba don kata ka kyrteing jong U, bad ka kyrteing U Kpa jong U, ia kaba la thoh halor ka shyllangmat jong ki.” (Jingpynpaw 14:1)

Sa kawei de ka sabut lah ban shem na ka rukom ba kita kiba long apostol lem bad U Iöannis ha ka jingneit, U Paul bad U Petros, ki sdang ia ki shithi jong ki.

“Long ba la kyrkhu ia U Blei bad U Kpa U Jisu Khrist Uba U Trai jong ngi, Uba la kyrkhu ia ngi da ki jingkyrkhu bakynja mynsiem baroh ha ki jaka bneng ha U Khrist.” (Ephesus 1:3)

“Ngai ainguh ia U Blei U Kpa jong U Jisu Khrist Uba U Trai jong ngi, da kaba duwai ha la ka sngi na ka bynta jong phi.” (Kolossai 1:3)

“Ka jingkyrkhu ia U Blei bad ia U Kpa U Jisu Khrist Uba U Trai jong ngi, Uba katba kum ka jingisynei kaba khraw jong U U la pynkha arsien ia ngi sha ka jingkyrmen kaba im, da ka jingmihpat U Jisu Khrist na kiba iap.” (1 Petros 1:3)

Na ki sabut baskhem kiba la pynpaw hangne, ym da donkam shuh ban da batai ba U Jisu U kren ia U Kpa Uba ha bneng haba U kyang, *“U Blei jong Nga, U Blei jong Nga, balei ba Me la iehnoh ia Nga?” (Mathaios 27:46)*

Haduh kane ka bynta, ki jinghikai jong U Khrist bad ki apostol jong ka balang ha ka ia banyngkong ka kren pyshah ia ka jingsngewthuh jong kiba bun na ki Khristan ha kine ki sngi. Lada ngi kam ba ngi long ki nongbud U Khrist, kumno keiñ ba ngi dang lah ban bat skhem ia ka jingong ba U Blei U long U Lai-ha-Uwei? U Blei jong ka Biabl U long, khlem kano kano ka jingbakla, U Blei jong U Jisu. Te, hangno ba ka pyrthei Khristan ka dei ban ieng halor kane ka phang? Hato ka dei mo ia ka ba kan pyniasoh ia lade bad U Jisu lem bad ki apostol jong U ne ba kan pyniasoh ia lade bad ka jingneit bapawnam ba la pynshong nongrim halor ka jingpyrkhat bad jingbatai brieve?

Ka Nongrim Jong Ka Jinglong Blei U Khrist

Ha kane ka bynta, lah ban don napdeng jong phi kiban kylli, “Lada U Jisu U don U Blei, te balei ba ki ktien basdang jong ka gospel U Iöannis ki ong ba U long U Blei?” Ka jubab ia kane ka jingkylli ka don ha kawei pat ka jinglong jong U Blei ba ka pyrthei Khristan ka kheiñ ba ka long ka jingijli. Kat kum ka jingneit ba pawnam jong ka pyrthei Khristan, kam neit bad hikai ba U Blei da shisha U lah ban kha khun. Ka ñiam Muslim ruh ka don ia kane ka juh ka jingsngewthuh shaphang U Blei. Namarkata, U Khrist Um lah satia ban long shisha U Khun U Blei. Ki don lei kiba ong ba lada ka long kaba shisha ba U Blei U don U Khun, te Un jin da hap ban don ka lok ruh. Ki brieve kiba ong ia kine kiei kiei ki len ia ka jinglah bad ka bor jong U Blei ban leh ia baroh kiei kiei. Hynrei, ka ktien U Blei ka ong ha ngi ba ki Jiw ki iit ia ki lad ki lynti ban pyniap ia U Jisu namar kaei kaba U pynbna shaphang lade.

“Namar kata te kita ki Jiw ki la nang iawad dong ia kaban pyniap noh ia U, ... ba U la ong ba U Blei U long U Kpa jong U hi, U da leh ia lade marrungkat bad U Blei.” (Iöannis 5:18)

“Ia Uta Uba U Kpa U la pynkyntang, bad ba U la phah sha ka pyrthei, phi phi ong, Me kren bein Blei; namar ba Nga la ong, Nga long U Khun U Blei?” (Iöannis 10:36)

“Kita ki Jiw ki la iathuh ha u, Ngai ngi don ka hukum, bad da ka hukum jong ngi ka dei ia U ban iap, namar U la leh Khun U Blei ia lade.” (Iöannis 19:7)

Lada don uno uno uba kloï ban pule bniah ia kitei ki dkhot haneng, un shem ia ka jinglong jingman baphylla bha kaba trei kam hangne. Ki Jiw ruh ki kam ba ki don ia U Blei kum U Kpa jong ki. Ha kiwei pat ki kyntien, ki kheiñ ia lade ba ki long ki khun shynrang bad khun kynthei jong U Blei. Kam shym la don kano kano ka jingsniew ne ka pop lada uno uno ruh u ong ba u long u khun U Blei. Hynrei kine ki juh hi ki brieve (Ki Jiw) kiba kloï ban kam ba ki long ki khun U Blei, ki la kynnoh ba U Jisu pat U la kren bein Blei bad ki la pyrshang ban pyniap ia U na ka daw ba U la leh ia

kajuh hi ka “kam basniew” ba kine ki brieve da lade hi ki la leh. Ka la long kumne namar ba mynba U Jisu U pynbna ba U long U Khun U Blei, U mut ban ong ba U long U Khun ha ka jinglong ba kyrpang, kaba pynlong ia U marryngkat bad U Blei. Ym don uno uno u jingthaw uba long u khun U Blei baim ha kane kajuh ka rukom ba U Jisu U la ju long bad ba U dang ia bteng ban long haduh kine ki sngi.

Ha Iöannis ka lynnong 8 la buh jingthoh ia ka jingjia ha kaba U Jisu U la iakren bad ki Jiw ha ka templ ha kaba U la ban jur halor ka jingshisha ba U dei ma U Uta U Messiah. Ki Jiw ki don kumne ban ong kum ka jubab ia ka jingkam ka jong U:

“Ynda kumta ki la iathuh ha u, Ym shym la kha ia ngi da kaba klim; ngi don Uwei U Kpa, Uba U Blei.” (Iöannis 8:41)

Ka long kaba shai bha ba ki Jiw ki kheiñ ia lade ba ki long ki khun U Blei. Ki la ban jur bha ba U Jisu ruh U long u brieve Uba kum ma ki hi. Namar kata, ki la kren siat shaphang U Jisu na ka daw ka rukom kha ka jong U. Ha kiwei pat ki kyntien, ha ki, U long hi tang u khun jong U Joseph bad ka Mari. Kum ka jingpynkylla ktien ia ka jingong jong ki, kine ki long ki kyntien U Jisu:

“U Jisu U la iathuh ha ki, Lada U Blei U la long U Kpa jong phi, phin da la iei ia Nga, namar na U Blei nga la mih noh bad Nga la wan; namar na lade hi ruh Ngam shym la wan, hynrei la phah ma U ia Nga.” (Iöannis 8:42)

Ban shu batai ha ki kyntien kiba suk, U Jisu U la ong ha ki, “Te phi ong ba Nga hiar pateng na ka laiñ U Joseph? Ka jingshisha ka long ba, Nga long U Khun U Blei naba ‘na U Blei nga la mih noh.’ Ha kiwei pat ki kyntien, U Kpa hi U la kha ia Nga!”

U Jisu U la bteng shuh shuh ban ong ha ka dkhot 58 jong ka juh hi ka lynnong ba U la don naduh shuwa ba U Abraham un don. Ia U Jiw uba im ha ka spah snem banyngkong, don tang uwei u brieve uba don ka hok ban kren ia kum kine ki jait kyntien bad uta u long U Messiah Uba ki ia ap khmih ba Un wan. Bad ha ka dkhot babud pat, ka dkhot 59, ki Jiw kiba la iöhsngew ia kaei kaba U la kren, ki la tam ia ki maw ban lynthem maw ia U.

Ban shu kren lyngkot, U Blei jong ka Baibl U don ia U Khun bashisha ban phah. U Jisu Um long U Khun tang kum ka jing-kren pharshi ne U Khun namar ia U la pynpun da U Mynsiem bad la kha da ka Mari. Ka jinglong khun jong U ka long na bymjukut sha bymjukut. U Jisu U long U Khun U Blei naduh shuwa ba ia kaei kaei ruh la thaw bad pynlong.

“Da U la long kiei kiei baroh; bad khlem ma U khlem shym la long kaei kaei ruh kaba la long.” (Ioannis 1:3)

Namar kata, la ju don ka por ha kaba U Blei U la don tang marwei bad hashuwa ka jingthaw bad jingpylong ia kaei kaei, U la pynkha shuwa ia U Khun. U Jisu, hapoh ka kyrteng jong ka jingstad, U la pynbna kumne lyngba U Solomon:

“U Trai U la pynioh ia nga ha ka jingsdang ka lynti jong U. mynshuwa ki kam jong u mynbarim. La pynieng ia nga naduh bymjukut. naduh ka jingsdang. habym pat la long ka khyndew. Mynba ym pat la don ki jingjylliew, ia nga la kha: mynba ym pat la don ki pukri kiba shlei da ka um. Mynshuwa bym pat thung ia ki lum bah, shuwa ia ki lum rit ia nga la kha: katba Um pat thaw ia ka khyndew, lymne ia ki lyngkha, lymne ia ka jingsdang ka dewmet

jong ka khyndew. Mynba U la pynskhem ia ki bneng, nga la don hangta: mynba U la buh ia ka dur pyllun halor ka khmat ka jingjylliew: mynba U la pynskhem ia ka suiñ bneng: mynba ki pukri ka jingjylliew ki la man khelaiñ: mynba U la buh ha ka duriaw ia la ka pud, ba ki um kin ym ryngkang ia ka hukum jong U: mynba U la pynthikna ia ki nongrim jong ka khyndew: hangta nga la don hajan jong U, kum u rangbah nongtei: bad nga la long ka jingsngewbha jong U ha la ka sngi, nga da leh kmen barobor ha khmat jong U.” (Proverb 8:22-30)

U Trai U long U Kpa Uba la kha ia Ka Jingstad, kaba long U Jisu, hashuwa ba kaei kaei kan urlong. Une Khun ia Uba U Blei U la kha U don ruh ia ka juh ka Jinglong Blei kaba marryngkat bad U Blei. (Kolossai 1:19; 2:9). Dei kane keiñ ba pynlong ia Une U Ktien uba kynja Blei ne U Blei. Hynrei ha kajuh ka por, Um long ma U Uta U Blei hynrei U Blei ha ka jinglong tynrai. Kane ka pynduh pyndam noh ia ka jingngait thala kaba len ba U Jisu Um don ka Jinglong Blei bad ba Um shym long naduh bymjukut.

Bad khadduh khadwai, ban buh ia kane ka mat ha kaba iadei bad ka jingpule ka jong ngi, ka Baibl ka

pynpaw ba U Blei jong U Abraham, U Isaak bad U Jakob U la phah ha ngi ia U Khun jong U bad ka kyrteng jong U ka long U Jisu Khrist bad U la pyndon burom ruh ia U.

“U Blei U Abraham bad U Isaak bad U Jakob, U Blei ki kpa jong ngi, U la pyndon burom ia U Khun jong U U Jisu, ia Uba phi la aiti noh, bad phi la len ha khmat U Pilat, mynba U la thmu ban pyllait noh ia U.” (Ki Kam 3:13)

Une U long Uta U Blei ba ki apostol bad ka balang ha ki ia banyngkong ki la ithuh. Nga da kmen shisha ba nga la poi ban ithuh ia Une U Blei bad nga ngeit ba maphi ruh phi kmen. Hynrei kito na phi pat kiba ym pat tip kaei ban ngeit ne, kibym pat shym la shim ia ka rai aiu ban ngeit ne, kiba la rai kut jingmut ban ym ngeit satia ia kaei kaba la thoh hangne, nga shim ia kane ka lad ban sot ia ki kyntien U Joshua kiba ong:

“Bad lada kam ide i phi ban shakri ia U Trai, to jied phi ha kane ka sngi iano phin shakri; ... hynrei ma nga bad ka iing jong nga ngin shakri ia U Trai.” (Joshua 24:15)

U ADAM KATKUM KA JINGTHMU BYMJUKUT (BYNTA-I) Dajiedlangki Lyngdoh

Baroh na ngi ngi thrang ia ka jingkmén bajanai. Lyngba ki yrta bah ngi thrang ia ka. Hynrei kane ka jingthrang jong ki yrta ka long kaba ngim lah ban shem ha ka spah, ka jingpawnam, ka bor, ka jingsngewbha bad ha kiei kiei jong kane ka pyrthei. Te haei ka jingkmén, ka jingsuk, ka jinghun bajanai ka shong? Ha kane ka artikel, yn pyni ba ia ka jingkmén bajanai hi lah ban shem tang ha ka jingthmu bymjukut jong U Blei.

Ka Jingthmu Bymjukut

Ha ka shithi jong u Paul sha ki nong Rom, ngi shem ia kine ki kyntien kiba ong, “Bad ngi iatip ruh ba kiei kiei baroh ki iatrei lem ia kaban pynbha ia kita kiba ieit ia U Blei, iia kita keiñ ia kiba la khot katba kum ka

jingthmu jong U.” (Rom 8:28), bad ha kawei pat ka shithi u thoh, “Katba kum ka jingthmu bymjukut ia kaba u la thmu ha U Khrist Jisu uba U Trai jong ngi.” (Ephesos 3:11).

Kaei kane ka jingthmu bymjukut U Blei? Bad kumno ban ioh bynta ha ka? kine ki long ki jingkylli bakongsan kiba ngin ia ktah ha kane ka jingpule.

Te kaei kane ka jingthmu bymjukut U Blei? Katkum ka jingpynpaw kaba U Paul u la ioh, ka long kata ka jingthmu “kaba U Blei u la thmu ha U Khrist Jisu”. Te ban sngewthuh kaei kata kaba U Blei u la thmu ha U Khrist Jisu, ngi donkam ban sngewthuh shuwa ia ka kyrdan jong U Jisu ha kaba iadei bad kiei kiei

baroh kiba don ha bneng bad ha pyrthei salonsar.

Ka Kyrdan U Jisu bad Ka Jingthmu Bymjukut

Hebru 1:1-3 “U Blei, haba u la lah kren mynhyndai ha ki kpa tymmen da ki bun bynta bad ha ki bun rukom ha ki nongiathuhlypa, ha kine ki sngi kiba khadduh u la kren ha ngi ha U Khun: ia uba u la thung ban long u nongiöoh pateng ia kiei kiei baroh, da u ruh la thaw ia ki pyrthei: uba haba u long ka jingtyngshain ka burom jong u, bad ka dur hi ka jinglong tynrai jong u, bad uba kyrshan ia kiei kiei baroh da ka ktien ka bor jong u, haba u la lah pynlong ka jingpynkhuid ia ki pop, u la shong ha ka kti kamon jong Uba khraw tarn sha jrong.”

Ha kine ki dkhot U Paul u iathuh ha ngi bun bha kiei kiei shaphang U Jisu kiba lah ban iarap ia ngi ban sngewthuh ia ka kyrdan jong U ha kaba iadei bad ki jingthaw baroh. U iathuh ha ngi ba U Jisu u long:

- **U Trai jong kiei kiei baroh** – “u nongioh pateng ia kiei kiei baroh”.
- **U Nongthaw jong kiei kiei baroh** – “da u ruh la thaw ia ki pyrthei”.
- **U kynja-blei/ ka dur U Blei** – “uba haba u long ka jingtyngshaiñ ka burom jong u, bad ka dur hi ka jinglong tynrai jong u”.
- **U Nongkyrshan jong kiei kiei baroh** – “uba kyrshan ia kiei kiei baroh da ka ktien ka bor jong u”.
- **U Nongpynim** – “haba u la lah pynlong ka jingpynkhuid ia ki pop”.
- **U Nongiasaid** – “u la shong ha ka kti kamong jong Uba khraw tarn sha jrong”.

Te kumta, U Jisu u long Uta da uba la thaw ia kiei kiei baroh. Shuh shuh, ha Kolossai ngi pule,

Kolossai 1:16,17 “Naba ha u la thaw ia kiei kiei baroh, ha ki bneng bad ha ka khyndew, kiei kiei kiba lah ban iohi bad kiei kiei kibym lah ban iohi, la ki khet lane ki hima lane ki jingsynshar lane ki bor; ia kiei kiei baroh keiñ la thaw da u, bad ia u; bad u long mynshuwa kiei kiei baroh, bad ha u kiei kiei baroh ki ianeh lang.”

Kane ka dkhot ka ban biang ba U Jisu u long uta da uba la thaw ia kiei kiei baroh. U Jisu u long u pdeng jong ka jingpynlong. Kiei kiei baroh ba la thaw ha bneng bad khyndew “kiba lah ban iohi bad kibym lah ban iohi, la ki khet lane ki hima lane ki jingsynshar lane ki bor” ki shem ia ka jingdon jong ki, ka jingiaineh jong ki, ka jingim jong ki bad ka jingkyrkhu jong ki ha U Khrist. Ngin ia peit sa kaei de ngi shem shaphang U Khrist.

Ioannis 1:1-4 “Ha kaba mynnyngkong u la don U Ktien, bad Uta U Ktien u la don bad U Blei, bad Uta U Ktien u la long U Blei. Une u la don ha kaba mynnyngkong bad U

Blei. Da u la long kiei kiei baroh; bad khlem ma u ym shymla long kaei kaei ruh kaba la long. Ha u la don ka jingim; bad kata ka jingim ka la long ka jingshai jong ki brieu.”

U Ktien uba long U Khrist katkum dkhot ba khadsaw, u la don bad U Blei naduh ka jingsdang shuwa ban thaw ia kiei kiei baroh. Ngipule ba “Ha u la don ka jingim bad kata ka jingim ka la long ka jingshai jong ki brieu.” Ha kiwei pat ki kyntien, ka jingim ne ka jingim bymjukut, la shem ha U Khrist naduh shuwa ka jinghap, naduh kaba sdang jong ka jingpynlong.

Baroh ki kynja baim ki iohpdiang ia ka jingim jong ki da kaba ki pdiang ia uta uba long ka jingim. Ka Baibl ka khot ia U, “U Syiem ka jingim” (Ki Kam 3:15). Kane keiñ ka long kata ka jingthmu kaba U Blei u la thmu ha U Khrist Jisu, ba ka jingim bad ka jingkyrkhu jong ki jingthaw baroh yn shem ha U Khrist.

Ha kiwei pat ki kyntien: “HA U KHRIST BAROH KA JINGPYNLONG KA LONG KABA LA KYRKHU”.

Ka Jingthmu Bymjukut bad Ka Jingiapyrkhat Ka Jingsuk

Naduh bymjukut shaduh bymjukut, kane ka long ka jingthmu jong U Blei. Watla kane ka jingthmu ka la don ha ka dohnud jong U Blei naduh bymjukut shuwa ba mano mano ruh kin tip, Um shymla thmu ban pyndep ia kane ka jingthmu marwei. “U la don u nongiasoh lang – u nongiatrei-lem uba la lah ban tip lut ia ki jingthmu jong U, bad U la lah ban iasam lem ia ka jingkmeng jong U ha kaba ai ia ka jingsuk sha ki jingthaw jong U. “Ha kaba mynnyngkong u la don U Ktien, bad uta U Ktien U la don bad U Blei, bad Uta U Ktien u la long U Blei.” Ioannis 1:1,2. U Khrist, uta U Ktien, uba la kha marwei jong U Blei, U la long shitylli bad U Kpa bymjukut – shitylli ha ka jinglong-tynrai, ha ka jinglong, ha ka jingthmu – uba tang ma u hi uba la lah ban rung sha ki jingiapyrkhat bad ki jingthmu jong U Blei.” [Patriarchs and Prophets, p.34].

Ha ka rukom synshar khadar U Blei, “*ia ka jingthmu baroh la pynskhem da ka jingiapyrkhat [counsel].*”

(Proverb 20:18). ^TCounsel- lane ka jingiapyrkhat lang. Bun ngi ki brieu ngi thmu ia kaei kaei khlem ka jingiapyrkhat lang, lada dei bad U Blei lane bad ki parabrieu, hynrei U Blei u da don ka jingiapyrkhat lang haba U thmu ban leh ia kaei kaei, naba “*ha kaba ym don ka jingpyrkhat, ia ki jingthmu la pynbuhkhoh.*” (Proverb 15:22).

Te ha ka jingiapyrkhat lang kaba kumno ba U Blei u la pynskhem ia ka jingthmu bymjukut jong U? Hato ka Baibl ka don ban ong shaphang kane? Hooiid, khlem jingartatien, ka don ban ong, ngipule ha Sekharaiah 6:13, “*Bad ka jingiapyrkhat ka jingsuk kan long hapdeng jong ki baroh ar.*”

Ka dei ha kane ‘ka jingiapyrkhat ka jingsuk’ lane ka ‘counsel of peace’ kumba la khot ha ka ktien phareng, ba U Blei u la pynskhem ia ka jingthmu bymjukut jong U. Bad sa kawei, buh jingkyrmaw ba dei tang arngut ki longblei kiba iashim bynta ha kane ka jingiapyrkhat lang. Khlem jingartatien, yn dei U Blei U Kpa bad U Khun jong U U Jisu Khrist. U Blei kum ‘U Khlieh bad U Kpa jong U Khrist’ u la buh ia kane ka jingthmu ha khmat U Khrist, bad U Khrist kum U Khun ba la kha marwei jong U Blei u la mynjur da ka jingkmeng. (1 Korinth 11:3, Kolossai 1:3). La khot ka jingthmu bymjukut jong U Blei, namar ba U Blei u long U Khlieh ha kane ka jingiapyrkhat lang.

Sa shisien, ka Baibl ka ong, “*Katba kum ka jingthmu bymjukut ia kaba U la thmu ha U Khrist Jisu uba U Trai jong ngi.*” (Ephesos 3:11). Phi iohi, hangne ruh don tang arngut ki kynjablei – U Blei ia uba la kdew ha ka dkhot da ka kyntien ‘U’, bad U Jisu Khrist. Kane ka long kaba donkam ban ktah lane ban pynkynmaw namar ban ithuh ia ka longrynieng jong U Blei bad jong U Jisu Khrist ka long shibynta bad ka jingtip lane ka jingithuh kaba long ka jingim bymjukut. (Pule Ioannis 17:3).

Kumba U Blei u long ka jingieit bad ubym ju kylla, kumta ruh, ka jingthmu bymjukut U Blei ka pynpaw ia ka jingieit bad jingjanai jong U. Shisien ba U la thmu ka long kaba skhem bad Un pyndep janai ruh. Kumba U la ong, “Da shisha kat kumba nga la mut, kumta kan jia ruh;

bad kat kumba nga la thmu, kumta te kan neh:” (Isaiah 14:24).

Kumba ka jingthmu jong U Blei ka long kaba skhem, kumta ruh ka jingiapyrkhat ka jingsuk ha kaba U Blei u pynskhem ia ka jingthmu jong U ka long kaba skhem. U Blei u ong, “*Ka jingthmu (counsel) jong nga kan ieng, bad ngan leh ia ka jingsngewbha baroh.*” (Isaiah 46:10). Ka long kaba skhem namar ba U Blei bad U Jisu ki ialong kawei lane ki iamynjur iwei ia iwei ha kaba iadei bad ka rukom pyntreikam ia kane ka jingthmu. U Khrist u ong, “*Ma nga bad Uta U Kpa ngi ialong shitylli.*” (Ioannis 10:30). Ha ka bynta ba-ar, phin sa iohi shuh shuh kumno ba ka jingiapyrkhat jong U Blei ka ieng skhem shaduh sha ki bymjukut.

[*Sngewbha buh jingkynmaw: Ka kyntien ‘jingthmu’ ha kane ka dkhot ba haneng kam dei eh ka ‘jingthmu’ (purpose) hynrei ka jingiapyrkhat (counsel). Phi lah ban ianujor na ka KJV.]

U Adam bad Ka Jingthmu Bymjukut

Ka dei katkum kane ka jingthmu ba U Blei u la thaw ia ki angel ha bneng. Bad ym tang ia ki angel hi, hynrei ia U Adam bad Ka Im ruh la thaw katkum kane ka jingthmu bymjukut.

- **Ha ka dur U Blei:** Mynba U Blei u thaw ia u Adam, u la thaw ia u ban long kawei bad U. Ka Baibl ka iathuh ha ngi kumne:

Jenesis 1:26,27 “*U Blei u la ong ruh, To ngin iathaw ia u briew ha ka dur jong ngi, katba kum ka jingsyriem jong ngi hi; bad kin synshar halor ki dohkha ka duriaw, bad halor ki sim bneng, bad halor ki kynja mrad, bad halor ka pyrthei baroh, bad halor kiei kiei ki kynja bapar baroh kiba par halor ka khyndew. Kumta U Blei u la thaw ia u briew ha ka dur jong u hi, ha ka dur U Blei keiñ u la thaw ia u; shynrang bad kynthei u la thaw ia ki.*”

La thaw ia u ha ka dur U Blei. Ym tang ha ka dur bakynja-doh hynrei bakynja-mynsiem ruh. Kata kamut ka jinglong jong ka mynsiem U Adam

ka long kum ka jong U Blei – kaba khuid bad kaba bha.

- **Ka hok khlem ka hukum:** Ha Eklesiastis 7:29, ngi pule, “*Ha khmih, tang kane ba nga la shem, ba U Blei u la thaw hok ia u briew; ki hynrei ki la wad bun ki buit.*”

U Blei um shym la thaw ia u briew kum uba pop hynrei uba hok, uba khuid. Mynba ia u Adam la thaw, u la long lypa u nongiohpateng jong ka hok bad ka jingim bymjukut. Um shym la leh ei ei ban ioh ia ki. La thaw hok ia u, shuwa ba U Blei un hukum eiei ia u, shuwa ba un tip lane kohnguh ia kano kano ka hukum. U Adam hi u don ia “*ka hok U Blei*” kaba la paw shynna “*khlem ka hukum*” kaba U Paul u kren ha Rom 3:21.

Bad ha Jenesis 2:25 ngi pule, “*Te ki la long kiba lyngkhuid baroh arngut, Uta u briew bad ka tnga jong u, bad kim shym la sngewlehraiñ.*”

Kane kamut kumno? Haba ong ba ki long kiba lyngkhuid kam mut satia ba kim don jingphong ne jaiñkup, hynrei kamut kim don ki jingphong artificial ba la thaw da ka kti briew jong ki. Ngipule ba watla ki long kiba lyngkhuid hynrei “*kim shym la sngewlehraiñ*”. Kaei kaba pynlong ia ki ban ym sngewlehraiñ? Nga ngeit ki don ka jingphong ba la ai U Blei, ka dei ka jaiñkup jong ka Hok U Khrist kaba ki angel ha bneng ki phong, kaba ngi ruh ngin sa phong ynda haba ngin kup ia ka jingbypyut bad jingbymiap. Bad kane ka jingphong baphyrnai jong U Adam bad ka Im ka long ka dak kaba pyni ba U Khrist u im ha ki bad ba ki iaine ha U.

- **Ka jingmut jingpyrkhat kaba janai:** La ai ruh ha u Adam ia ka jingmut jingpyrkhat kaba iahapsur bad U Blei.

Jenesis 2:19-20 “*Bad U Trai uba U Blei u la pynlong na ka khyndew ia ki mrad ka ryngkew baroh, bad ia ki sim bneng baroh; bad u la wallam ia ki ha U Adam ban khmih kumno un buh kyrting ia ki: bad kat kumba Uta u briew u la buh kyrting ia kita ki kynja baim baroh, kumta hi ka la long ka kyrting jong ki. Bad U Adam*

u la buh kyrting ha ki kynja jingri baroh, bad ha ki sim bneng, bad ha ki mrad baroh jong ka khyndew.”

U Adam u ioh ia ka jingmut jingpyrkhat kaba khlain bad kaba lah ban shemphang kham jylliew ia ka jingpynlong, bad ban batai ia iwei pa iwei i jingthaw thik thak kumba U Blei u lah ban batai. U khmih ia ki sim, ki mrad, bad ia ki khñiang baroh bad hangto hangto u sngewthuh ia ka jinglong tynrai jong ki. Bad nangta u buh kyrting lane u batai ia ka jinglong jong ki ha kata kajuh ka rukom kaba U Blei u lah ban batai. Namarkata ngi lah ban ong, ba U Adam u long shitylli bad U Blei, haduh katta katta ba ka mon jong u ka long shitylli bad ka mon U Blei.

- **Ka jinglongsyiem bad ka jingsynshar:** U Blei u la thung ia u Adam kum u syiem jong ka Pyrthei bad ka jingsynshar la ai ha u ban synshar halor kiei kiei baroh.

Jenesis 1:28 “*U Blei u la kyrkhu ruh ia ki, bad U Blei u la ong ha ki. To da nangkha, bad to da nangroi, bad to da pyndap ia ka khyndew, bad to da pyndem ngon ia ka: bad to synshar halor ki dohkha ka duriaw, bad halor ki sim bneng, bad halor kiei kiei ki kynja baim baroh ba par halor ka khyndew.*”

Bad u Dabid ruh u pynskhem ia kane haba u ong, “*Naba me la pynlong ia u (briew) tang khyndiat kham poh ban ia U Blei, bad me la pynphong pansngiat ia u da ka burom bad ka jingpyndonburom. Me la pynlong ia u ban ioh ka jingsynshar halor ki jingleh ki kti jong me; me la buh ia kiei kiei baroh hapoh ki slajat jong u.*” (Salm 8:5,6).

- **U khun U Blei:** Wat lada la thawdur na ka dewmet ka khyndew, U Adam u la long “*U khun jong U Blei*” (Loukas 3:38). Kane ka jingjadi kam dei tang ka jingjadi paralok. Em, ka dei ka jingshongsah jong U Blei ha ki jingthaw jong U.

Ephesos 4:6 “*Uwei U Blei bad U Kpa ia baroh, uba halor baroh, bad lyngba ia baroh, bad ha baroh.*”

Kolossai 3:11 “*Ha kaba ym lah long u Grik bad u Jiw, ka jingotsher bad*

ka jingbymotsher, u nongkyndong, u kynja Skuthia, u mraw, uba laitluid: hynrei U Khrist u long baroh, bad ha baroh.”

Katkum ka Baibl, U Blei bad U Khrist ki long ha baroh bad ki dap ha baroh. Ka daw bakongsan eh ba ki jingthaw bastad ki im ka dei namar ka jingshong sah jong U Blei ha ki. Haba nga ong kumta, nga khlem mut ba U Blei u shong ha ki dieng ki siej lane ha ki jingthaw bymstad, ym kumta, em, ka dei ka jingshong U Blei ha ki angel bad ha ki briew, ha baroh kiba lah ban khot kum ki khun U Blei.

Kumba ngi la iöhi mynne, ka jingthoh bakhuid ka iathuh ha ngi ba ka jingim ka don tang ha U Khrist – “Ha U la don ka jingim”. (Iöannis 1:4), bad lynda ngi don ia U Khrist ngim don ia ka jingim bymjukut. Baroh ki khun U Blei, kiba lah ban iöhi bad kibym lah ban iöhi, ki long ki nongioh bynta ia ka jingim bymjukut tang lada ki don ia U Khrist hapoh jong ki.

İa u Adam la thaw ban long ka templ U Blei, ha kaba U Khrist un shongsah. Dei na kane ka daw ba ia u Adam la thaw uba hok, uba khuid, uba bha, uba janai, uba shitylli bad U Blei, namar ba U Jisu uba im ha u u long uba hok, uba khuid, uba bha, uba janai bad uba shitylli bad U Blei. U Adam u don ia ka jingim jong U Blei hapoh jong U. Bad dei namar kane ba U Adam u long uba kmen bad uba la kyrkhu.

Ka Jingjanai Jong Ka Jingthmu Bymjukut

Ka Baibl ka iathuh ha ngi ba U Blei u la sngewbha eh ban khmih ia ka jingpynlong jong U. U ong da lade ba ka long “kaba bha eh”. (Jenesis 1:31).

Lada kat U Blei u batai ia u briew kum uba “bha eh” ngi lah ban sngewskhem ba u briew ha kaba mynnyngkong u long uba janai khlem jingduna. Kane ka pyni ba ka jingthmu U Blei ka long kaba janai.

Ka jingim u Adam ha baroh ki liang ka shong ha kane ka jingthmu bymjukut: “Ha U Khrist baroh ka jingpynlong ka long kaba la kyrkhu”. Mynba U Blei u thaw ia U Adam :-

- U long “U Khun jong U Blei”.
- U long “shitylli bad U Blei”.
- U long ha “ka dur jong U Blei - uba bha, uba ieit, uba janai, uba hok, uba khuid”.

- U long uba “hok khlem ka hukum”.
- La pynkup bad pynphong pansngiat ia ki da “ka burom bad da ka jingpynlongburom”.
- La ai ha u ban “synshar halor kiei kiei baroh kiba don ha ka pyrthei”.
- U don ia “ka jingim bymjukut”.
- U long “ka templ U Blei – U Khrist u im ha u”.

Ka jingkyrkhu kaba U Adam u don ka shong ha U Khrist.

Naduh ka longrynieng jong u, ka jingim bymjukut, ka jingbha, ka jinglong kawei bad U Blei, ka jinglong syiem, ka jingkmien jong u kam shong ha kaei kaei kaba u la leh, hynrei ha U Khrist. Bad baroh kine ki jingkyrkhu kim lah ban long shabar U Khrist.

Ka bynta banyngkong ka la kut, yn sa bteng pat ha ka bynta ba ar.

Ha ka bynta ba ar yn sa wanrah ia kine ki mat harum: Ka jingskhem jong ka jingthmu bymjukut, ka jingbakla U Adam, ka jingduh jingmyntoi jong u na ka jingthmu bymjukut, kumno ka ktah ia ngi, bad kumno U Blei ka jingieit u kyllie pat ia u briew na ka jinglongpoh ba la wallam da ka pop.

“Kumjuh kumba u kpa u isynei ia la ki khun, kumta u isynei U Trai ia kita kiba sheptieng ia u. Naba u tip ia ka jinglong jong ngi; u kynmaw ba ngi long ka khyndew.” (Salm 103:13,14).

KUMNO BA NGIN PYRKHAT SHAPHANG U KHRIST? *Ellet Joseph Waggoner*

Hynrei kumno ba ngi dei ban pyrkhat shaphang U Khrist? Kumba U la pynpaw ia lade sha ka pyrthei, katkum ka jingphla ba U la phla shaphang ia lade. Ha kato ka jingiakren baphylla ba la buh jingthoh ha ka kitab U İoannis ka lynnong ba san, U Jisu U ong, “Namar kumba Uta U Kpa U pynmih ia kiba iap bad U pynim ia ki, kumta ruh U Khun U pynim ia kiba U mon. Namar U Kpa Um bishar iano iano ruh, hynrei U la ai ia ka jingbishar baroh ha U Khun: ba baroh kin burom ia U Khun kumjuh kumba kin burom ia U Kpa Uba la phah ia U.” Dkhot 21-23.

Ha U Khrist la ai ia ka bor ba ha khlieh tam eh, kaba long ka jingbishar. U dei ban ioh ia ka juh ka burom ba dei ka hok jong U Blei bad ka daw ba U long U Blei. U synran baieit phla ia kane ka jingphla, “Ha kaba mynnyngkong U la don U Ktien, bad uta U Ktien U la don bad U Blei, bad Uta U ktien U la long U Blei.” İoannis 1:1. Ba Une U Ktien bakynja Blei U long U Khrist, la pyni ha ka dkhot 14: “Uta U Ktien U la kynja doh, bad U la shong sah hapdeng jong ngi; (bad ngi la ioh khmih shaiñ ia ka burom ka jong U, ka burom kaba da

kat ka jong Uba la kha marwei na U Kpa), ba la dap da ka jingaiei bad da ka jingshisha.”

“Ha kaba mynnyngkong U la don U Ktien. Ka jingmut jingpyrkaht u briew kam lah ban bat bad sngewthuh ia ka jingilan jong ka por ba la kren hangne. Ym shym la ai ha ki briew ban tip bad sngewthuh myno bad kumno ia U Khun la kha; hynrei ngi tip ba U long U Ktien bakynja Blei, ym tang shuwa ba Un wan sha

kane ka pyrthei bad iap, hynrei ha shuwa ba yn thaw bad pynlong ia ka pyrthei. Khyndiat por ha shuwa ka jingshah sah narphna jong U, U duwai, “Te mynta, ko Kpa, to pyndonburom ma Me ia Nga lem bad ma lade da kata ka burom kaba Nga la don bad Me mynshuwa ba la long ka pyrthei.” İoannis 17:5. Bad palat hynñiew spah snem shuwa ka jingwan banyngkong ka jong U, ia ka jingwan jong U la iathuhlypa kumne da ka ktien ba la pyrsad mynsiem: “Hynrei ma pha, ka Bethlehem Ephrathah, la pha long kaba rit hapdeng ki hajar Judah, na pha keiñ un mih ha Nga Uwei U ban sa long U Nongshynshar ha Israel; Uba ka jingmih jong U ka long na mynhyndai, naduh bymjukut.” Mikah 5:2. Ngı tip ruh ba U Khrist “na U Blei U la mih noh” (İoannis 8:42), hynrei kane ka la jia naduh mynhyndai ha ki ia ba jlan bha jong ka bymjukut bad ka long palat ban ia kaei kaba ka jingmut jong u briew ka lah ban sngewthuh.

İa kane ka jingthoh la shim na ka lynnong banyngkong jong ka kot “U Khrist bad Ka Hok Jong U” ba la thoh da U E. J. Waggoner.

La shon bad pynmih da:

***Ka Christ In You Ministries,
Dong Pyngrope, Nongrah,
Shillong - 793006***